

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р4 г 7/2022
23.11.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Гордана Комненић, одређена Годишњим распоредом послова, на основу одредбе члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник РС" бр. 40/15), у поступку по приговору предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Рајко Јелушић, адвокат из ..., ради убрзавања поступка у предмету Врховног касационог суда Рев 14613/2022, након испитног поступка, донео је 23.11.2022. године, следеће

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, приговор предлагача АА из ..., ради убрзавања поступка у предмету Врховног касационог суда Рев 14613/2022.

Образложење

Предлагач је, преко пуномоћника, поднео Врховном касационом суду, 02.11.2022. године, приговор ради убрзавања поступка у предмету Врховног касационог суда Рев 14613/2022, у ком је навео да поступак у парници по тужби тужиоца, против тужене Републике Србије, ради накнаде штете, траје непуних седам година и да је предмет, у три наврата, био у Апелационом суду у Београду, а пошто се не ради о чињенично и правно сложеном предмету, сматра да је дошло до повреде његовог права на суђење у разумном року, па је предложио да председник Врховног касационог суда утврди ту повреду и да, у складу са тим, наложи поступајућем судији да се поступак у овој правној ствари убрза.

Врховни касациони суд је, применом одредби чланова 7, 9, 10. и 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року, нашао да је приговор предлагача неоснован.

Након спроведеног испитног поступка, утврђено је да је предмет у Врховни касациони суд примљен 28.09.2022. године, а судији известиоцу дат је у рад 06.10.2022. године. Из извештаја судије известиоца, утврђене су чињенице битне за одлучивање о приговору предлагача и то:

Тужилац је, Вишем суду у Београду поднео тужбу 31.12.2015. године, ради накнаде материјалне штете (вредност спора 153.387,56 евра), против тужене Републике Србије, ББ из ... и ВВ из Виши суд у Београду је тужбу доставио туженима на одговор 05.01.2011. године, а тужени су, писаним поднесцима одговорили на тужбу. Решењем Вишег суда у Београду П 2196/15 од 23.03.2016. године, одбијен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере. Пред Вишим судом у Београду је 07.06.2016. године одржано припремно рочиште и одређен временски оквир трајања поступка од две године. Прво рочиште за главну расправу одржано је 11.04.2017. године пошто су,

претходно, заказивана рочишта одлагана због недостатка процесних претпоставки за њихово одржавање. На том рочишту саслушан је тужилац, а потом су одржана још два рочишта за главну расправу, 14.09.2017. године и 27.11.2017. године, на којима су изведени докази, па је главна расправа закључена. Првостепена пресуда, П 2169/15 од 27.11.2017. године, је парничним странкама експедована 10.01.2018. године. Одлучујући о жалби тужене Републике Србије, Апелациони суд у Београду је, решењем Гж 1555/18 од 28.05.2020. године, укинуо првостепену пресуду у ставу првом, трећем и четвртном изреке, и у том делу предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку, Виши суд у Београду је, решењем П 1843/20 од 21.01.2021. године, прекинуо поступак у тој парници до окончања парнице пред Основним судом у Лазаревцу П 493/2002. Апелациони суд у Београду је, решењем Гж 1311/21 од 17.03.2021. године, укинуо наведено решење о прекиду поступка и предмет вратио првостепеном суду који је, након одржане главне расправе на рочишту одржаном 01.07.2021. године, донео пресуду П 1843/20 01.07.2020. године. Пресуда је странкама експедована 29.07.2020. године. Одлучујући о жалбама парничних странака, Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж 6286/21 12.05.2022. године, која је странкама експедована 06.07.2022. године. Против другостепене пресуде, тужилац је изјавио ревизију 09.08.2022. године, па је предмет достављен Врховном касационом суду и дат у рад судији известиоцу 06.10.2022. године а биће решен по редоследу пријема предмета.

Имајући у виду наводе из извештаја судије известиоца, Врховни касациони суд је нашао да тужиоцу није повређено право на суђење у разумном року у предмету Врховног касационог суда Рев 14613/2022.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије прописано је да се одредба о људским и мањинским правима тумачи у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Устав Републике Србије, у одредби члана 32. став 1, прописује да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаност сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), у одредби члана 10. став 1. прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Конвенција за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“ - међународни уговори број 9/2003, 5/2005 и 7/2005, „Службени гласник РС“ – међународни уговори број 12/2010 и 10/2015), у одредби члана 6. став 1. прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну јавну расправу, у разумном року, пред независним и непристрасним судом образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважавају се све околности предметног случаја, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовања редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлука.

Разматрајући извештај судије известиоца и применом цитираних одредби релевантног права на конкретан случај, следи да је приговор предлагача, ради убрзавања поступка у овом предмету, неоснован, имајући у виду целокупно трајање поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета као и законске рокове за заказивање рочишта и израду одлука.

Време трајања поступка је битно мерило за примену стандарда заштите права на суђење у разумном року, па је Европски суд за људска права, кроз своју праксу односно одлуке, утврдио време трајања суђења у различитим инстанцама. Оквирни рок трајања судског поступка је институционални јер његова примена зависи од околности сваког појединачног случаја. Разумни рок је онај временски период који је оптимално потребан да се отклони правна неизвесност о постојању неког права или обавезе, односно да се отклони сумња о основаности оптужбе против неког лица. Правна сигурност је императив који захтева да суђења не трају дуже него што је реално потребно, ради отклањања правне неизвесности. Начелно посматрано, време трајања поступка представља његово укупно трајање, од дана подношења иницијалног акта којим се поступак покреће, односно дана доношења акта или предузимања радње којим се поступак сматра покренутим, па до доношења правноснажне одлуке односно одлуке донете по делотворном ванредном правном средству.

Кроз праксу Европског суда за људска права развијени су посебни критеријуми хитности у поступцима за одређене врсте предмета а то су нарочито: радни спорови, породични спорови, поступци ради накнаде штете за жртве саобраћајних несрећа и других несрећа, предмети који се односе на кривичне поступке и лица у притвору, предмети који се односе на полицијско насиље и предмети који су хитни због личног својства подносиоца. Критеријуми за оцену да ли судски рокови разумни су нарочито: сложеност предмета, понашање подносиоца представке, понашање надлежних органа; значај спора за подносиоца представке. Чињенична сложеност случаја зависи од броја природа оптужби или захтева о којима треба одлучити, броја окривљених у кривичном поступку односно броја странака у другим судским поступцима, потребе за саслушањем већег броја сведока, потребе за обављањем једног или више различитих вештачења ради утврђења правно релевантних чињеница, као и сложеност вештачења, обимност доказног материјала и тешкоћа у доказивању, старост догађаја из кога проистичу судски поступци и слично.

Повреда права на суђење у разумном року, по правилу, утврђује се у случају неоправданих дужих периода неактивности у раду суда што овде није случај.

У конкретном случају, из извештаја судије известиоца следи да су рочишта за главну расправу редовно заказивана и одржавана у временском оквиру одређен за трајање поступка од 2 године, тако што је прво рочиште за главну расправу одржано 11.07.2017. године, а расправа је окончана на рочишту одржаном 27.11.2017. године. Укупно трајање поступка од шест година и једанаест месеци од дана подношења тужбе суду (31.12.2015. године), па до дана подношења приговора ради убрзавања поступка (02.11.2022. године), није неразумно дуго, имајући у виду да је предмет правноснажно окончан пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6286/21 од 12.05.2022. године. Предмет спора је накнада материјалне штете што значи да се ради о предмету који није приоритетан у ком би посебни критеријуми хитности налагали прекоредно решавање, нити је предлагач указао на посебан значај овог спора у том смислу да је прекоредно поступање потребно због неког његовог личног својства (старост, болест или слично).

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 10. ст. 1. и 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Судија
Гордана Комненић,с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења предлагач има право жалбе Врховном касационом суду, у року од осам дана од дана његовог пријема.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић